Р Е Ш Е Н И Е
№ 41977

гр. София, 28.10.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, **Трето отделение 55 състав,** в публично заседание на 13.10.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Диана Стамболова

при участието на секретаря Антонина Бикова, като разгледа дело номер **11238** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 46, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ).
Образувано е по жалба на Б. С. А. (B. S. A.), [дата на раждане] , гражданка на Република К., действаща лично и в качеството си на майка и законен представител на непълнолетното си дете М. Е. В. Б. (M. E. V. B.), [дата на раждане] , гражданка на Република К., подадена чрез адвокат Д. Р. срещу Заповед рег. № 5403 ПАМ-166 от 22.08.2026г., издадена от началника на Гранично полицейско управление (ГПУ) I степен – Р. при Регионална дирекция „Гранична полиция“ (РДГП) – Р. към Главна дирекция „Гранична полиция“ – МВР комисар П. Н. П., с която на основание чл. 39а, ал. 1, т. 1 и чл. 40, ал. 1, т. 2, във връзка с чл. 10, ал. 1, т. 7 и чл. 44, ал. 1 от ЗЧРБ е наложена принудителна административна мярка (ПАМ) „Връщане до страна на произход – К.“, определен е 7-дневен срок (до 29.08.2026г.) за доброволно напускане на страната. В жалбата са изложени подробни доводи за материална и процесуална незаконосъобразност на оспорения административен акт. Поддържа, че заповедта е издадена при съществени нарушения на административнопроизводствените правила (чл. 26, чл. 34 и чл. 35 от АПК), при липса на мотиви и в пълно противоречие с материалния закон и неговите цели. Изтъква, че посочените в акта правни основания (чл. 39а, ал. 1, т. 1 и чл. 40, ал. 1, т. 2 ЗЧРБ) се отнасят до мярката „отнемане на правото на пребиваване“, която е неприложима при изтекъл срок на краткосрочна виза. Твърди, че органът не е изследвал и не е мотивирал задължителните критерии по чл. 44, ал. 2 от ЗЧРБ, включително продължителното пребиваване в страната за период от над 4 години (от юли 2022г.), обстоятелството, че нейният баща е български гражданин с постоянен адрес в [населено място]. Акцентира върху засягането на висшия интерес на непълнолетното дете М.. Изтъква и нарушение

на принципа за забрана за връщане (non-refoulement) по чл. 44а, ал. 5 ЗЧРБ и чл. 3 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ), както и чл. 24, т. 2 от Хартата на основните права на Европейския съюз (Х.). Моли за отмяна на оспорената заповед.
В открито съдебно заседание жалбоподателката Б. С. А. се явява лично, ведно с непълнолетната си дъщеря М. Е. В. Б., и чрез назначения преводач от испански език и процесуалния си представител адвокат З. И. поддържа подадената жалба. Представя заверени преписи от Удостоверение за вписване в регистъра на населението на баща си Х. У. Б.-П. и Регистрационни карти на чужденец с образувано производство по молба за международна закрила, издадени от Държавната агенция за бежанците (ДАБ) при МС на 21.09.2026г. със срок на валидност до 18.12.2026 г. В личното си изявление пред съда излага данни за семейното си положение, здравословното състояние на семейството (диабет при майката и инсулинова резистентност на медикаментозна терапия при детето), обучението на дъщеря си в [населено място] и липсата на медицински грижи и сигурност в К.. В хода по същество адв. И. моли за отмяна на заповедта поради несъответствие между материалноправното основание и разпоредената мярка, пълна липса на мотиви по чл. 44, ал. 2 ЗЧРБ, нарушаване на чл. 8 ЕКПЧ и игнориране на висшия интерес на детето.
Ответникът – началникът на ГПУ I степен – Р. към РДГП – Р. при ГДГП – МВР, редовно уведомен, не изпраща представител в съдебно заседание. В постъпили по делото писмени бележки от процесуалния му представител главен юрисконсулт Я. З.-С. оспорва жалбата като неоснователна. Поддържа, че заповедта е издадена от компетентен орган, при спазване на законоустановената форма и административнопроизводствените правила. Твърди, че от доказателствата по преписката се установява опит за преминаване на държавната граница към Румъния с преправени български визи, което обосновава предпоставките за връщане по чл. 41, т. 3 от ЗЧРБ. Моли жалбата да бъде отхвърлена, а при евентуална отмяна прави възражение за прекомерност на претендираните разноски.
Административен съд София-град, след като прецени събраните по делото доказателства, ведно с доводите, възраженията и изразените становища на страните, приема за установено от фактическа страна следното:
От приобщените по делото писмени доказателства се установява, че жалбоподателката Б. С. А. ([дата на раждане] в Република К.) и непълнолетната ѝ дъщеря М. Е. В. Б. ([дата на раждане] в Република К.) са влезли на територията на Република България през м. юли 2022г. въз основа на издадени от посолството на Република България в Х. еднократни визи за краткосрочно пребиваване вид „С“ (виза № BGR006513019 за майката и виза № BGR006513020 за дъщерята), валидни за периода от 12.07.2022г. до 10.08.2022г., с разрешен срок на престой от 29 дни и цел на пътуването „частно посещение“.
Визите са издадени въз основа на покана-декларация за предоставяне на настаняване и издръжка на адрес: [населено място], [улица]. От приобщените по делото официална справка от АИС „БДС“, справка за визи и Удостоверение за вписване в регистъра на населението № ГСР-011-053 от 19.05.2026г., издадено от [община], се доказва, че бащата на жалбоподателката – Х. У. Б.-П. ([дата на раждане] в К., ЕГН [ЕГН]), е български гражданин (вписан в регистъра на населението на 02.12.1999г.) с постоянен адрес в [населено място], [улица].
След изтичане на разрешения срок на визата на 10.08.2022г. жалбоподателката и нейното непълнолетно дете са продължили да пребиват фактически на територията на [населено място] за период от над четири години, без да притежават валидно издадено разрешение за продължително или постоянно пребиваване. През този период жалбоподателката е осигурявала

препитание чрез полагане на труд в битовия сектор.
На 21.08.2026г. около 19:00 ч. на румънска територия в района на [населено място], при проверка на международен автобус по линията България – Румъния, румънските гранични власти са установили Б. С. А., съпруга ѝ Й. П. Т. и непълнолетната М. Е. В. Б., които са представили национални паспорти с положени български визи от 2022г. с механично коригирана с химикал цифра на годината на валидност. С искане рег. № 4987736 от 22.08.2026г. на Териториалния инспекторат на гранична полиция – Г., на основание чл. 4 от Спогодбата между правителството на Република България и правителството на Румъния за обратно приемане на лица, лицата са предадени на българските гранични власти на ГПУ – Р. на 22.08.2026г. в 09:40 ч., за което е съставен Протокол рег. № 5403р-14955 от 22.08.2026г.
На 22.08.2026г. от Б. С. А. е снето писмено обяснение от длъжностно лице при ГПУ – Р.. В него тя е заявила, че живее в България от 2022г., че баща ѝ е български гражданин, че страда от захарен диабет и се нуждае от системна терапия, че детето ѝ учи в [населено място], завършило е основно образование и е записано в 9-ти клас, както и че семейството няма условия за живот и лечение в К..
На същата дата – 22.08.2026г., полицейски инспектор при група „ОДГ“ на ГПУ – Р. е изготвил Предложение рег. № 5403р-14967 от 22.08.2026г. за налагане на ПАМ „Връщане до страна на произход – К.“, в което е посочено единствено, че чужденците са влезли по законоустановения ред, но са с изтекли визи, като е предложено мярката да се наложи на основание чл. 39а, ал. 1, т. 1 и чл. 40, ал. 1, т. 2 във вр. с чл. 10, ал. 1, т. 7 и чл. 44, ал. 1 от ЗЧРБ.
Въз основа на предложението началникът на ГПУ I степен – Р. комисар П. Н. П. е издал оспорената Заповед рег. № 5403 ПАМ-166 от 22.08.2026г., с която на Б. С. А., придружаваща непълнолетната си дъщеря М., на основание чл. 39а, ал. 1, т. 1 и чл. 40, ал. 1, т. 2 във вр. с чл. 10, ал. 1, т. 7 и чл. 44, ал. 1 ЗЧРБ е наложена ПАМ „Връщане до страна на произход – К.“, определен е 7-дневен срок за доброволно напускане (до 29.08.2026г.).
Заповедта е връчена на чуждата гражданка на 23.08.2026г., а жалбата срещу нея е подадена в съда на 31.08.2026г. (вх. № 30963).
По делото е приложена административната преписка по издаването на оспорения акт в цялост. В откритото съдебно заседание на 13.10.2026г. по делото са представени Регистрационни карти на чужденец с образувано производство за международна закрила, издадени от ДАБ при МС на 21.09.2026г. – Регистрационна карта №[ЕИК] на Б. С. А. (ЛНЧ [ЕГН]) и Регистрационна карта № [ЕИК] на непълнолетната М. Е. В. Б. (ЛНЧ [ЕГН]), валидни до 18.12.2026г.
При така установеното от фактическа страна, съдът прави следните правни изводи:
Жалбата е подадена от надлежна страна – пряк адресат на индивидуален административен акт, действаща лично и като законен представител на непълнолетното си дете, чиято правна сфера пряко се засяга от разпоредената мярка, и в законоустановения 14-дневен срок по чл. 149, ал. 1 от АПК във връзка с чл. 46, ал. 1 от ЗЧРБ, поради което е процесуално допустима.
Разгледана по същество, жалбата е основателна по следните съображения:
Оспорената заповед е издадена от материално и териториално компетентен орган по смисъла на чл. 44, ал. 1 от ЗЧРБ – началника на ГПУ I степен – Р., оправомощен със Заповед № 4066з-1560 от 22.07.2026г. на директора на РДГП – Р., чието заемане на длъжността се установява от представения Акт за встъпване в длъжност. Актът е съставен в писмена форма, но страда от съществени пороци относно правната си квалификация и съдържанието на мотивите.
Съдът намира за необходимо изрично да посочи, че първоначалното законно влизане на жалбоподателката през м. юли 2022г. с краткосрочна виза вид „С“ не обосновава право на безсрочен или законен престой в страната след изтичането на валидността на визата на

10.08.2022г. Съгласно чл. 34 от ЗЧРБ всеки чужденец е длъжен да напусне страната до изтичането на разрешения му срок. След тази дата, при липса на надлежно издадено разрешение за пребиваване, престоят на чуждата гражданка се явява фактически и незаконосъобразен по смисъла на § 1, т. 3б от ДР на ЗЧРБ и чл. 3, т. 2 от Директива 2008/115/ЕО.
Обстоятелството, че бащата на жалбоподателката е български гражданин, не поражда автоматично право на пребиваване за неговата пълнолетна дъщеря и не санира изтеклия срок на визата. Българското миграционно законодателство не предвижда автоматично придобиване на право на престой за пълнолетни низходящи на български граждани, извън изрично регламентираните процедури за кандидатстване за виза за дългосрочно пребиваване и съответно разрешение по ЗЧРБ. Поради това самото наличие на възходящ роднина – български гражданин, не изключва принципната приложимост на мерките за контрол над миграцията при установен незаконен престой.
Въпреки това оспорената заповед е постановена при съществено противоречие с материалния закон при определяне на нейното правно основание. В разпоредителната част административният орган е наложил ПАМ „Връщане до страна на произход – К.“, която мярка е уредена в чл. 39а, ал. 1, т. 2 от ЗЧРБ, а фактическите ѝ състави са разписани в чл. 41 от ЗЧРБ (като при ненапускане след изтекъл срок приложимата норма е чл. 41, т. 2 ЗЧРБ).
Вместо това, като материалноправно основание за издаване на заповедта органът изрично е посочил разпоредбите на чл. 39а, ал. 1, т. 1 и чл. 40, ал. 1, т. 2, във връзка с чл. 10, ал. 1, т. 7 от ЗЧРБ. Разпоредбата на чл. 39а, ал. 1, т. 1 във вр. с чл. 40 от ЗЧРБ урежда самостоятелна и качествено различна принудителна мярка – „отнемане на правото на пребиваване в Република България“. Прилагането на чл. 40 от ЗЧРБ логически и правно изисква чужденецът към момента на издаване на заповедта да притежава надлежно учредено и действащо право на продължително, дългосрочно или постоянно пребиваване, което с акта да бъде прекратено занапред. В настоящия случай жалбоподателката не е притежавала действащо разрешение за пребиваване, поради което липсва субективно право, което да бъде предмет на отнемане по чл. 40 от ЗЧРБ. Препращането към чл. 10, ал. 1, т. 7 от ЗЧРБ пък визира хипотеза на отказ за издаване на виза или отказ за влизане в страната поради представяне на неистински документи при самото влизане, докато в случая първоначалното влизане през 2022г. е било законосъобразно с редовна виза.
Налице е пълно несъответствие между посоченото материалноправно основание (отнемане на пребиваване) и разпоредения правен резултат (връщане до страната на произход). Недопустимо е заповед за връщане да почива на норми, уреждащи отнемане на право на пребиваване. Това съществено противоречие не може да бъде санирано служебно от съда, нито чрез развитите едва в писмените бележки на ответника доводи за приложимост на чл. 41, т. 3 от ЗЧРБ (пребиваване с неправен документ), тъй като фактическите основания и правната квалификация следва да се съдържат в самия акт към момента на издаването му (чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК). Съгласно практиката на Върховния административен съд, съдът няма право да подменя материалноправното основание на акта или да въвежда нови мотиви, неупоменати от органа при издаването му. Подмяната на основанията в съдебната фаза съставлява съществено нарушение на закона и отменително основание по чл. 146, т. 4 от АПК.
На следващо място, заповедта е постановена и в нарушение на императивната разпоредба на чл. 44, ал. 2 от ЗЧРБ, принципа на съразмерност по чл. 6 от АПК, правото на зачитане на личния и семейния живот по чл. 8 от ЕКПЧ и чл. 24, т. 2 от Х.. Нормата на чл. 44, ал. 2 от ЗЧРБ задължава административния орган при налагането на всяка ПАМ да извърши индивидуална, цялостна и задълбочена преценка на пет задължителни групи обстоятелства: продължителността на пребиваване в страната; принадлежността към категориите уязвими лица; семейното положение;

съществуването на семейни, културни и социални връзки с Република България и с държавата по произход; както и наличието на висящи производства за закрила или легализиране на престоя. Самият факт на незаконен престой не освобождава органа от дължимата преценка за пропорционалност.
В оспорената заповед и в предхождащото я предложение липсва каквото и да било обсъждане на тези законови критерии. Органът е игнорирал напълно следните установени факти: фактическата продължителност на пребиваването на жалбоподателката в България за период от над четири години (от юли 2022г. до август 2026г.), през които тя е установила социална среда и трудова заетост; наличието на близък семеен член – баща ѝ Х. У. Б.-П. е български гражданин с постоянен адрес в [населено място], което представлява реална семейна връзка в страната, подлежаща на преценка по смисъла на чл. 8 от ЕКПЧ; хроничното здравословно състояние на жалбоподателката, както и прякото засягане на непълнолетното дете М. Е. В. Б. ([дата на раждане]), което попада в категорията на уязвимите лица по смисъла на § 1, т. 4б от ДР на ЗЧРБ и чл. 3, т. 9 от Директива 2008/115/ЕО.
Съгласно чл. 24, т. 2 от Х. и практиката на Съда на Европейския съюз (вж. Решение от 11.03.2021г. по дело C-112/20, т. 19 и т. 27, и Определение от 15.02.2023 г. по дело C-484/22, т. 24 – 27), при приемането на всяко решение за връщане националните органи са длъжни да поставят висшия интерес на детето като първостепенно съображение, включително когато адресат на мярката е родителят, полагащ непосредствените грижи за него. Тази преценка задължително се извършва в самото производство по издаване на решението за връщане, а не се отлага за фазата на изпълнението.
Съдът намира за необходимо да изясни правното значение на представените в съдебното заседание Регистрационни карти №[ЕИК] и №[ЕИК], издадени на 21.09.2026г. от ДАБ при МС, удостоверяващи, че спрямо майката и детето е образувано производство за международна закрила и те имат право да останат в страната на основание чл. 29, ал. 1, т. 1 от ЗУБ.
Съгласно чл. 142, ал. 1 от АПК съответствието на административния акт с материалния закон се преценява към момента на неговото издаване – 22.08.2026г. Към тази дата производство по ЗУБ не е било образувано, поради което административният орган не е имало как да съобрази този ненастъпил факт. По силата на чл. 67, ал. 1 от ЗУБ образуването на производство по разглеждане на молба за международна закрила съставлява законова пречка за привеждане в изпълнение на наложената мярка „връщане“ до приключване на производството с влязло в сила решение, а не основание за отмяна на заповедта с обратна сила. Следователно регистрационните карти от ДАБ сами по себе си не заличават фактите, съществували към 22.08.2026г. В настоящия казус отмяната на оспорената заповед се основава не на последващо образуваното производство по ЗУБ, а на нейните пороци към датата на издаването ѝ – съществено противоречие с материалния закон относно правната квалификация (чл. 40 вместо чл. 41 ЗЧРБ), пълна липса на фактически мотиви по чл. 44, ал. 2 ЗЧРБ, нарушаване на чл. 8 от ЕКПЧ и игнориране на висшия интерес на непълнолетното дете.
По тези съображения оспорената заповед се явява незаконосъобразна на основанията по чл. 146, т. 2, т. 3, т. 4 и т. 5 от АПК и следва да бъде отменена.
С оглед изхода на спора и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК чуждата гражданка Б.

С. А. би имала право на присъждане на направените по делото разноски. Доколкото обаче от страна на жалбоподателката и нейния процесуален представител разноски не са своевременно претендирани и не са представени доказателства за реално извършени такива (включително не е представен списък на разноските по чл. 80 от ГПК във връзка с чл. 144 от АПК), разноски не следва да бъдат присъждани.
Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ от АПК, Административен съд – София-град, Трето отделение, 55 състав,

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ Заповед рег. № 5403 ПАМ-166 от 22.08.2026г., издадена от началника на Гранично полицейско управление I степен – Р. при Регионална дирекция „Гранична полиция“ – Р. комисар П. Н. П., с която на Б. С. А., гражданка на Република К., действаща лично и в качеството си на майка и законен представител на непълнолетното си дете М. Е. В. Б., е наложена принудителна административна мярка „Връщане до страна на произход – К.“, определен е 7-дневен срок за доброволно напускане на страната.
Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: